

OKAZOWAĆ SIĘ (487) *vb impf*

się (357), się (128).

Oba o oraz drugie a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie); -ka- (383), -kã- (16); -kã- *SarnUzn*; -ka- : -kã- *KrowObr* (32:11), *Leop* (2:1), *BielKron* (14:1), *Mącz* (11:1), *RejAp* (4:1).

inf okazować się (53). $\diamond$ *praes* 2 sg okazujesz się (4). $\diamond$ 3 sg okazuje się (278). $\diamond$ 2 pl okazujecie się (2). $\diamond$ 3 pl okazują się (29). $\diamond$ *praet* 1 sg m okazał(e)m się (1). $\diamond$ 2 sg m -eś, -ś się okazał (3). $\diamond$ 3 sg m okazał się (8). *f* okazała się (6). *n* okazało się (24). $\diamond$ 1 pl m pers -(s)my się okazowali (1). $\diamond$ 3 pl m pers okazowali się (1). *subst* okazały się (14). $\diamond$ *fut* 1 sg m okazać się będę (1). $\diamond$ 3 sg m będzie się okazał (1). *f* okazać się będzie (3), będzie się okazała (2); okazać się będzie *RejPs*, *RejZwierc*; będzie się okazała *RejAp*; okazać się będzie : będzie się okazała *RejPos* (1:1). *n* okazać się będzie (2). $\diamond$ 1 pl m pers okazać się będziemy (1). $\diamond$ 3 pl *subst* okazać się będą (5), będą się okazać (2); okazać się będą *LeovPrzep*, *RejZwierc*; będą się okazać *RejAp*; okazać się będą : będą się okazać *RejPos* (3:1). $\diamond$ *imp* 2 sg okazuj się (3). $\diamond$ *con* 1 sg m okâzowâłbym się (1). $\diamond$ 3 sg m by się okazał (9). *f* by się okazała (12). *n* by się okazało (8). $\diamond$ 1 pl m pers by(s)my się okazowali (1). $\diamond$ 3 pl m pers by się okazowali (2). *subst* by się okazały (2). $\diamond$ *part praes act* okazując się (8).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Stawać się widocznym, dawać się widzieć; apparere PolAnt, Modrz, Vulg; eminere HistAl; ascendere PolAnt; parere Vulg* (82) : A ták oni mędrkowie co wypisowáli/ [...] iáko pływáli/ Po morzu [...]. Iákie ryby y dziwy tám fie okázuią *RejWiz* 5; *BibRadz Gen* 19/15; iáko fie nowe gwiazdy nád przyrodzenie przy zyáwieniu iego okázowály *RejPos* 305v, 5; Abowiem iákifz iest żywot nász? Pára iest kthora się ná mály čás okázuié á potym niščzeie. *GrzegŚm* 3.

okazować się z kogo (1): A iuz zalkoſci [= *wody płodowe*] z niey [*rodzącej*] poczną fie okazować *FalZioł* V 20a.

okazować się nad co (1): Alexander [...] zbudował po wthore ná morzu bárzo wielki dom ná okręciech ktori [...] był thákowey wyfokóſci/ iz nád mury y nád wieże Tyrskie Alexander fie okázował. *HistAl* C.

okazować się w czym [= *czym przyobleczony*] (1): gdyż lię czełto będąc żywymi wzbroi okazowali/ tedy też to zacześć łobie niemałą poczytali / gdy wniew wgrob włożeni bywali. *KwiatKsiąż* N3.

okazować się w czym [= *jakim*] (1): W[ize się ſтворzenie śmieie/ k ſile się wracáiąc/ [...] gdy thák odnowienia przez Kryftá nábywa. W ſwoiey się piékney kraſie wſzędzie okázuié *ArtKanc* F4v.

okazować się jako(by) co [= *wyglądając jak*] (1): ono podobienſtwo twarzy w zrzadle oglądane, [...] tilko fie okázuié iakoby mgła nieiaka barzo cienka *GlabGad* B7; [*woda morska*] biejąc przez zyemię tám fie poleruié/ Ze fie tu iáko Kryfztał w źrzodłach okázuié. *RejWiz* 146.

okazować się jaki (1): Mądrosć człowiecza okázuié fie ná twarzy iego iálna *BielKron* 81.

okazować się gdzie (3): *BielKron* 81; A iefli Komety widzieć niebędzie/ tedy okázować ſye będą ſtráfzliwe á dziwne widzenia ná powietrzu *LeovPrzep* C3v; *RejPos* 81.

W porównaniu (1): Abowem iáko błyfkáwicá wychodzi od wſchodu ſłońcá/ y okázuié lię áz ná zachodzie: ták będzie y przyźcie ſyná człowieczego. *WujNT Matth* 24/27.

Przen (7) : Ale łychay [...] iáko tá fwiátłóć twoiá fwiećić á iáko fie okazowác ma *RejPos* 342.

okazowac się z czego (2): *SarnStat* 1020 *cf* »okazowac się a znaczyć«. *Cf okazowac się z czego w kim.*

okazowac się z czego w kim (1): Przecz nie przepałzełz tych łprofnych biodr łwoich/ trzeźwioćią/ łkromnoćią/ miernoćią/ áby świećićy vczyňki twoie dobre przed oblicznoćią owieczek twoich tobie poruczonych/ áby fie s tego [...] znaczyły á okazowály w tobie vczyňki twoie dobre. *RejPos* 346.

okazowac się w czym [= z czego] (1): wygládzíwłzy z łerc ludzkich one wády/ chlúbę/ náđętość y pychę/ áby w roznoći członkow tego iednego ciáłá [*tj. ogólu obywateli*]/ okazowála się wdzięczna/ á włzytkiemu ciáłu zgodna mieřániná. *ModrzBaz* 19v.

Zwrot: »[gdzie] jawnie się okazowác« (1): (*marg*) Gdzye fie iáwnie okázuię kroleństwo Boże. (–) gdyż iáwnie to widzimy/ iż iuż to kroleństwo twoie fwięte práwie po włzytkich kończynach fwiátá tego ieřt rozłzyrzzone *RejPos* 313.

»okazowac się przed światem« = *być znanym* (1): áby to fwięte imię iego ták nie leżało ná potym iáko w popiele zágrzebione [...] / áby fie więcey okázowáło á obiáłniáło przed fwiátę *RejPos* 300v.

»na wirzchu się okazowác« (1): Iż fie ná wirzchu będzie okázowála piękna wełná/ ále we wnątrž będą obyczáie wilkow drapieźnych. *RejPos* 166v.

Szeregi: »okazowac się a objařnić« (1): *RejPos* 300v *cf* »okazowac się przed światem«.

»okazowac się a (albo) znaczyć« [*szyk 1:1*] (2): *RejPos* 346; Obiéránię y podnořenie [*króla polskiego*] Wielkiego Księřtwá Litewkiego [*tj. przez W.K.L.*]/ które przedtym ořobno bywáło w Litwie/ áby iuż ták wřtáło/ żeby y znák żaden ábo podobieństwo nápotym nie było/ z którego by fie okázowáło álbo znaczyło podnořenie álbo inaugurácia Wielkiego Księřtwá Litewkiego. *SarnStat* 1020.

a. *Pozwalać się zobaczyć* (10) : gdyż przedtym Bořtwo iego iákoby pod zasłoną krewkiego ciáłá zákryte było/ á nie okázuiąc się iedno ná then czás gdy się mu łámemu zdáło *BibRadz* II 120c *marg.*

okazowac się komu (6): *RejPs* 23; Iż Kryřtus po vćirpyenyu łwym okázowál łye vczyňom łwoim przez czterđzyeřci dni *KromRozm* II d4v; *BibRadz Matth* 28 *arg* [2 r.]; *RejPos* 67v, 113v.

W przen (1) : racz nas włlytki dufájące tobie zakryc pod cieniem skrzydl fwiętego miłofierdzia twego: aby my [...] tá wiarą y tá nadzieią wřiebie tak otobie konczyli: iřzbychmy łnią beřpieczni łtanęli gdy fie nam okazowac będzie wielmoźnoć nieznořna fwiętey chwały twoiey. *RejPs* 23.

Przen (3) :

okazowac się komu (2): drudzy áby nas przyciągáli á przywodzili do ciebie/ opowiedájąc nam thy wdzyeczne nowiny o tobie/ iż fie nam okázuięłz/ á iż cie bárzo łnádnie káždy znaleść może/ kto iedno łzuka *RejPos* 276. *Cf okazowac się komu przez co.*

okazowac się komu przez co (1): *SAlomon* [...] názywa się Káźnodzieię [...] / nie przywłálczćiąc łobie tego wrzędu ktory należał ná Kápłany/ ále máiąc wzgląd ná ty Kłięgi/ przez ktore okázuię się włzytkim/ iákoby mowiąc/ Otom ia ieřt *BibRadz* I 346.

Zwrot: »jawnie się okazowác« (1): Nie ieřt teź potrzeba wyřokich grodow łtawiac á ie gářtimi wieźami ogradzác ku przebywaniu krolowi, bo fie dobrota nigdy niekryie ale iawnie okázuię. *BielŻyw* 144.

b. *Odstłaniac się* (1) :

Fraza: »okazuje się sromota nagości« (1): Iżaty białe zebyś oblokł/ áby fię nie okázowála frototá nágości twoiey [*non appareat confusio nuditatis tuae*] *WujNT Apoc 3/18*.

c. *Objawiać się w sposób nadprzyrodzony; convenire PolAnt (13)* : A Moizefz/ przeto iż tak ítráfzne było widzenie ktore fię okázowáło/ rzekł/ Złękłem fię y zádrzáłem. *BibRadz Hebr 12/21; RejPos 294 marg.*

okazowac się komu (3): Ian fwięty záczyzna iáwnnie opowiaáć to táiemne widzenie fwoie/ iáko y kiedy/ y ktorym kftátem okázowác mu fie poczynaáło. *RejAp 10, 3; BudBib Ex 29/42.*

okazowac się w czym [= jakim] (1): ábowiem tho [*widzenie boże*] ktore bywa w iego wielmożnohci/ thedy thákiego mdłóć ludzka nie może znieść/ áni też onego gdy fie okázuię w rozgniewániu fwoim *BibRadz I 138c marg.*

okazowac się w czym [= czym przyobleczony] (1): Tho ięft/ gdy fię im w obłoku okázowál z grzmieniem. *BibRadz I 313c marg.*

okazowac się jakim (1): Ale ono widzenie [*boże*] bywa znośnieyfze gdy fie okázuię cíchym y dobrotliwym *BibRadz I 138c marg.*

okazowac się gdzie (2): *BibRadz Ez 10/1*; Cálópalenie (niech będzie) záwždy wrodzaióch wálznych v drzwi namiotu zgromádenia/ przed Iehowá/ gdzie fię wam okázowác będę/ ábych tám do ciebie mowił. *BudBib Ex 29/42.*

Zwrot: »w figurach, pod figurami się okazowac« (2:1): *RejAp 3*; Figury w ktorych fię Bog okázowác raczył *WujNT 471 marg, Aaaaaa2v.*

Przen (2) :

okazowac się komu (1): Częłtoś fię nam okázowál/ wiedząc grzech náłz, zbáwicieś chćiał. *ArtKanc 110v.*

okazowac się w czym [= przez co] (1): Ale niż fie było wypełnió odkupienie náłze/ [...] tedy fie okázowác raczył [*Duch Św.*] w táiemnohciach ípraw Boftwá fwego. *RejPos 142.*

d. *Pojawiać się na świecie lub na jakimś terenie (4)* :

okazowac się komu gdzie (1): iż ácz fie nam wiele bogow/ wiele fwięthych/ á wiele pomocników okázowác może ná zyemi y ná niebye/ ále nam nie ma być iedno ieden Bog Ociec *RejPos 240.*

Szereg: »zjawiać się a okazowac« (1): iż po wśzytki czáfy thu żywothow náłznych/ záwždy fie mieli zyawiác á okázowác fáłęfzni Prorocy *RejPos 187v.*

a. *Ujawniać swoją działalność, nie pozostawać w ukryciu (2)* :

okazowac się przez co (1): III. część [*życia Chrystusa opisanego w Ewangeliach*] od czáfu/ ktorego fię począł okázowác przez kazánie y cudá *WujNT przedm 34 marg.*

okazowac się gdzie (1): Wtora [część] opifuie ípráwy iego w Iudfkiey ziemi (rychłó potym iáko fię począł w Gálileiey okázowác) *WujNT 298.*

e. *Przybywac dokądś, znajdowac się gdzieś; ostendere se Modrz (23)* :

okazowac się za kogo [= aby przyczyniac się za kim] (1): Bo ięfli fie ná káždy dzień [...] wśzędy przemieniác/ ábo przywięzowác do chlebá musi [*Chrystus*]: tedy fie nie záwždy zá nas okázuię/ áni záwždy przyczynia. *CzechRozm 265v.*

cum inf „być” [kim] *gdzie* (1): dla tego w każdym Powiećie dano infze vrzędniki [...] / áby Krol opuściwly infze mieyfcá/ nie w iednym sie tylko kochał/ ále áby się ná káżdym mieyfcu ná przemiány okázował być Krolem z możliwością íwá *ModrzBaz* 20v.

Zwrot: »okazować się przed oblicznością bożą (a. boską), przed twarzą bożą [za kim]« [szyk zmienny] (5:1): *KrowObr* 125, 212; On tylko do czáfu przyczyniał fie zá lud Izráelki: á ten fie vftáwicznie okázue przed oblicznością Bożą zá námi. *CzechRozm* 106v, 194; *CzechEp* 329; Abowiem Chriřtus nie wředł do Náfwiętzego przybytku ręká vczynionego/ [...] ále do lámego niebá/ áby fie teraz okázował przed obocznością Bożą zá námi [ut appareat nunc vultui Dei pro nobis]. *WujNT Hebr* 9/24 [zawsze przekład tego samego tekstu lub nawiązanie do niego].

Szereg: »(nie) okazować się i (ani) przyczyniać« [szyk 2:1] (3): Iezus Chriřtus wzbudzony raz będąc mocą Bożą/ więcey nie vmiera/ [...] á żywąc/ kwoli y ku chwale Bogá Oycá íwego żywie/ áby fie zá námi przed BOŻą oblicznością iáko Ofiárownik nálz prawdziwy okázował/ y przyczyniał. *CzechRozm* 194, 265v; *CzechEp* 329.

α. *Stawiać się przed kimś, zwłaszcza aby zostać przez kogoś obejrzanym, ocenionym itp.* (15) :

okazować się z czym [= mając coś z sobą] (1): które [miasta] z liřty íwémi według Wářszáwkiéy Conřtituciiéy [...] miály okázować fie. *SarnStat* 1130.

okazować się gdzie (1): Comicia curiata, Ná których fio [!] wřizřtki řtany okázowały á wláńnym ymieniem był káždy wołan. *Mqcz* 61b.

Przen (3) :

Zwrot: »[z czym = jakim] okazować się przed świętym majestatem« (3): gdyż on nam ták hoynie řzáfúie miłofierdzyem íwoim/ á my bychmy fie mieli okázować przed s. Máieřtatem iego/ s táką niewdzięcznością *RejPos* [249], 201, 328v.

Szereg: »stawić się a okazować« (1); gdyż to iefł nawdzyęcznieyřza ofiárá Páná nářzego/ iáko řpokornym á vniřonym řercem mamy fie řtáwić á okázować przed íwiętym Máyeřtatem iego. *RejPos* 328v.

αα. *O przeglądzie gotowości bojowej; in armis esse, convenire Modrz; habere delectum militum Calag* (10) : prosimy, abyř okázowanie nam [w] wojewodztwach tu postanowić raczył, abyřmy wszyřcy na jeden dzień w swych wojewodztwach się okázowali, [...] i okázować się będziemy. *Diar* 77; Prosiemy [...], aby się [księřza] teř takieř ku spolnej obronie gotowali, a iřby się z nami okázowali. *Diar* 77; *ModrzBaz* 111v; *Calag* 357b.

okazować się z czym (1): áby fie tám káždy okázował wedle máieřtnořci y przemożenia íwego/ z końmi/ řługámi/ zbroiá y wřzeláką bronię/ ták iáko ná woynę iechác winien. *ModrzBaz* 111v.

okazować się gdzie (4): *Diar* 62, 77; Wczorasmy na koniech wPolu się okázowali *ActReg* 60; *SarnStat* 127.

Zwrot: »okazować się poczty« (1): Turmas equitum recognoscere, Kázác fie okázować dworzánóm řwoyemi poczty. *Mqcz* 251a.

f. *Tworzyć się, powstawać; apparere Vulg* (6) : A gdy iuř podrořlá řobie trawá/ y owoc fie iáł okázować: ná ten czás dopiero okazał fie teř y kákol. *Leop Matth* 13/26.

okazować się gdzie (3): tymże też obyczaiem wczynić ieliby się okazał [rana trądowa] na szacie/ tylko miałto wynofzenia materiej domowej szatę spalić. *BielKron* 37; Capillamenta radicum dicuntur, Kofmaczyni a włochatość na korzeniu/ yako na pyotrufce małe się odnożki okazują. *Mqcz* 34c; Tárás z drzewá włożony/ nie może być dobry: ábowiem mużą się w nim okazać dziury *Strum* H2.

Przen (2) :

okazować się na czym (1): *RejPos* 172 cf *W porównaniu*,

okazować się w czym (1): gdyż się w ich żywoćy y náuce nye ducha świętego/ ále przeciwnyemu fałszywych prorokow y kłamliwych mistrzow owoce okazują. *KromRozm I* E2.

W porównaniu (1): ná wierze á ná łháłości twej/ iáko ná gálące s tey winney máćice wyrośley/ máią się okazać thákye kwiatki powinności twoiej. *RejPos* 172.

g. *Być przedstawianym na rycinie [na czym]* (1) : [podpis pod ryciną] Tu też ná tey figurze/ okázuie się wżelkiej żyły pożytek. *SienLek* 34v.

h. *Być wskazywanym, aby było wiadome, że o tę właśnie rzecz chodzi [przez co]* (1) : [skarby ziemne] okázuią się przez łwe znáki albo wietrunki/ ráno z zyemie wychodzące *BielKron* 26.

i. *Być wzmiankowanym, wymienianym jako wyraz [w czym]* (1) : Ilekroć w piśmie ś. okázuiie się Anioł/ ktory przytym opowieda się być Bogiem/ [...] tedy zázwdy tákowy Anioł iest synem Bożym *CzechEp* 261.

2. *Zdarzać się, dziać się, następować; być czynionym, zsyłanym; comparari Vulg* (47) : yeno ze tich czaffow zwálchej stroni thakowe się rzeczi okazali y okazvą naprzeczywko przyazny y przisyedze náfczej *LibLeg* 11/86; to co przed tym w pirwzym kościele bywáło/ iuż się tho dziś mniej/ á nie ták częłto/ okázuiie *LubPs* A3; *BibRadz* 4.*Esdr* 3/33; trzébá tu iednemu być coby thy roznice [...] iednoczył á wfpokoił/ zwálzczá ty záburzenia chłopkie/ kthore się częłto okázuią *BielKron* 209v; *RejAp* 30v; *RejPos* 260v.

okazować się od kogo (1): Też Kofcyoł wiernych swych od kázdego niebespieczeństwa kthore się od (nie)przyacioł prawdy okázuiie/ áby gi łam z łáki swej obronić raczył *LubPs* F4.

okazować się komu (5): znáiąc to iákoś ty iest miłofierny/ [...] zláłką kázdemu gotowy/ ktora się iáśnie kázdemu okázuiie *RejPs* 213v; Iáka ma być spráwá łádu Páńskiego/ á iáka się tám pocyechá dobrym á pomítá złym okazać będzie. *RejPos* 4v marg, 282; *RejZwierc* 250v. Cf *okazować się komu w czym*.

okazować się komu w czym [= przez co] (1): mieli tu docześne błogółáwieństwá odnieść á odzierzeć od niego/ kthore się im dziwnie okazać miály we wżytkich rołkołzach ich *RejPos* 102.

okazować się między kim (1): Dawa znác o łprofnym okrucieństwie kthore się między ludem onym okazałó *BibRadz* II 39c marg.

okazować się nad kim, nad czym (13): *RejPs* 130v; *LubPs* A4; *RejAp* 9v; áby się świat temu dziwuiąc przypátrował/ [...] iż łtraż/ opieká/ y kázde błogółáwieństwo zázwdy wedle obietnic twoich okázuiie się nád tymi wiernemi twemi *RejPos* 336, 6, 7, 7v, 264v, 296v, Ooo2; gdzieby się mieli zákryć przed frogością oną/ ktora się w ten czás nád złołniki okazać będzie. *RejZwierc* 179, 41v, 184.

okazować się na kim (2): krotkie á łprofneby było dokończenie iego. Włzák się to iáwnie okazałó zázwdy y dziś się iáwnie okázuiie ná thych co słucháią rády iego [czarta]. *RejPos* 72v.

okazować się w kim (3): *BielKom nlb* 3; wodá zász [...] ták wilgóść fwą zrzędzi/ że w ćiele álbo y w mięście zoftać niemoże/ wybija pod łkorę/ co fye więc w wodnochorych okázuie. *SienLek* Vuuv; Nuż gdy przypadnie niemoc ábo iáka chorobá/ tho dopirko/ iáko tho łámi widzimy/ co zá łpráwá w tákowych łie ludzioch okázuie. *RejPos* 6.

okazować się w czym [= za pomocą czego] (1): Iż gdy łie ten czás przybliżác będzie/ thedy łie będą okázowác dziwne znáki/ w łłóńcu/ w miełiácu/ w gwiazdách/ w nawáłnościach morfkich/ w rołtyrkoch á w wćíłkoch łudzkił *RejPos* 5v.

okazować się gdzie (11): Bo tu Dawid łwięty wyráził iáwnie włłfytki łpráwy/ ktore w nieporzádných páłacoch łudzi známienitył/ y tákże y w nizłłzych łtanieł/ zwykły łie okázowác *LubPs* X2v; *BielKron* 137v, 198; też tám były [...] czárownice zá czáłow oných/ ktore zwodziły łud Páńłki. Tákże łie też było y w tym zebrániu Páńłkim poczęści okázowác poczęło. *RejAp* 30v, 72v, 128; *RejPos* 4v marg, 7, 282; *StryjKron* 672; *NiemObr* 173.

W połączeniu szeregowym (1): tu iuż Duch łwięty [...] wypráwiwłzy rzeczy przyłzłe ktore łie miáły toczyć á dziwnie ziąwiác y okázowác ná ziemi/ tu iuż máło nie do końcá tháiemnic tych łwých wypráwowác będzie łády łwe *RejAp* 128.

W charakterystycznych połączeniach: okazuje(-q) się błogosławieństwo (3), *gniew pański, łaska, nagroda, niebezpieczeństwa* (3), *okrucieństwo* (3), *opatrzność, opieka, pociecha* (2), *pomsta [jaka], rzeczy* (3), *[jaka] sprawa* (3), *srogość* (4), *strachy, wszystko złe, zaburzenia chłopskie*.

Frazy: »dziwy, cuda, znaki okazują się« [szyk zmienny] (2:1:1): Przy ktorym [grobie] gdy łie wielkie cuda potym okázowály/ z zazdrości pogáni kości iego chcieli wyrzucić z grobu *BielKron* 137v; *RejPos* 5v [2 r.], 282.

»jako się to dziś okazuje« = *secundum diem hanc, sicut dies haec* *PolAnt* (4): iż łyn moy pobudził przeciwo mnie łługę mego/ áby czyháł ná mię iáko łie to dziś okázuie. *BibRadz* 1.Reg 22/8, *Deut* 4/38, 1.Reg 22/13; *BudBib* Bar 2/23.

»znaki [czego] się okazują« (3): Bo łnadz iáwne á łtráłliwe znáki okázuią łie nádemną łrogłóci twoiey *RejPs* 130v; *BudNT przedm* a4; *StryjKron* 672.

Zwroty: »jawnie, jasnie, jawnie a jasnie się okazować« (5:1:1): *RejPs* 213v; *RejPos* 72v [2 r.]; iedno iż łády Páńłkie [...] nád włzytkimi naymożnieyłzymi łtany y dołtoiełłtwy/ iáwnie á iáłnie łie włzędy zyawiáią á okázuią. *RejZwierc* 184, 250v; *BudNT przedm* a4; Krol [...] ciágnął profto do Wołoch/ gdzie łię złe znáki przyłzłej porážki náłzył iáwnie okázowály/ bo Srołłki Ziemiánin ktoremu łię kázilá głowá we Lwowie wołáł/ iż náłzy ná łwe złe idą *StryjKron* 672.

»okazować się przed oblicznością [czyj]« (1): áczkolwiek od włłfytkich poczátkow to włłyto [tj. *sceptrum i zwierchność*] było przy tobie y okázowáło łie to w czáły zacnych łpraw twoich przed oblicznołcią łwiętył twoich abowiemeł ty ielł ielłce przed poczátkiem włłey łwiátołci [...] národzon. *RejPs* 165.

Szeregi: »okazować się i (a) dziac« [szyk 1:1] (2): Abyłmy [...] thego łie theż o łobie nádzyewáli/ co łie nád inemi okázowáło y dzyáło/ s łwiętego miłofierdzya iego. *RejPos* 296v, 264v.

»zjawiać się a okazować« (2): A thák wiele á wiele iných dziwow im łie w kołciele Páńłkim zyawiáło á okázowáło. *RejPos* 282; *RejZwierc* 184. [*Ponadto w połączeniu szeregowym* 1 r.]

3. *Stawać się wiadomym, dawać się stwierdzić, być poznawanym w wyniku wnioskowania, oceny; niekiedy w funkcji zbliżonej do orzecznika: być; apparere Mącz, Modrz, Vulg; praebere se Mącz, Modrz; ostendi Vulg; cognitum esse, confici, exhibere se, patere, sequi Mącz; inveniri PolAnt; perspicuum esse, resplendere Modrz; cognosci JanStat (344) :*

a. *Z podmiotem w zasadzie nieosobowym lub bezpodmiotowo: wychodzić na jaw, dostawać się do wiadomości, pozwalać się domyślić, że ...; być wykazywanym, udowadnianym (302) :*

αα. *W zdaniach z podmiotem (50) : LubPs hh2; Bo zawnždy iakoż od początku światá ten czworáki rozdział między łucháčzmi łowá Bożego okázował fie/ y ták do łkończenia światá okázować fie muśi. RejPos 62, 252; Tu też opifuie Roku 1205. pirwżze objaśnienie y vsłyżenie imienia Litewłkiego [...]. Włzákże tegoż [1103] Roku Pruffowie y Litwá Ziemie Rułkie burzyli/ to fie tu okázue sławne męśtwo Litawow StryjKron 245; CzechEp 241; Phil N2; Potrzebá tego przedsię, áby mi fie liczbá Dořtáteczna ze wżyřtkiey fummy pokazała. (–) Liczbác fie okázue: lecz mořzenká puřta. CiekPotr 34.*

okazować się z czego [w tym: z których słow (3)] (8): BibRadz II 130c marg; k temu/ okázue fie to/ co mowie/ y z onego łamego pořelřtwá/ ná ktore pořłał był tenże Ian do Iezuřá dwu łwych wczniow CzechEp 304, 152; Z ktorych łow Piotrowych/ okázue fie włářnořć/ y powinowáctwo prawđżiwych ług y legatow Bożych NiemObr 70, 90, 105, 154; GostGosp 130.

okazować się u kogo (1): v Lutrá v Melánchtoná áłbo nic/ áłbo máłó fye błędu okázuye. KromRozm I K2v.

okazować się komu przez co (1): gdy iákie podobieřtwa głodu ábo wćiřku iákiego/ prze wielką łuchořć ábo mokrořć/ nam fie okázue/ tedy dopirko domine rex wżyřcy wołamy. RejPos 252.

okazować się czym [w tym: tymi słowy (1)] (2): przydeř do tych kthorzy odpoczywaiá a mieřzkáią beřpiecznie (marg) Tymi słowy okázue fie beřpiecznie řumnienie wiernych/ ktoryzy będąc pod obroná Bożá nie myřlá o zadney pomocy ludzkiey. (–) BibRadz Ez 38/11; NiemObr 44.

okazować się w kim [= kto jest nosicielem] (6): Włzyřtko co fie kolwiek dzyeie náde mná moy Pánie/ dla tego fie dzieie/ áby fie okázowało we mnie imię s. twoie. RejPos 50v, 252, 253, 273, 281v; Dwá tedy zacne á ořobliwe pożyřtki okázuią fie zawnždy w nas s tego mieřzkániá Páná Kryřtuřowego RejPosWiecz² 93v.

okazować się w kim [= na przykřadzie kogo] (1): Sługi ktoryby do ćiebie od páná łwego wćiekl/ nie wydaway Pánu iego. (marg) To fie wykłáda o sřudze pořtronnego narodu/ ktory fie wćieka do kořciołá Páńłkiego/ w ktorym [tj. sřudze] fie okázue beřpieczna wćieczká tym ktoryzy łą w niewořłřtwie czártowłkim/ gdy przyięci będą do kořciołá onego. (–) BibRadz Deut 23/15.

okazować się w czym [= przez co] (4): One záię bogáctwá nářze/ ktore fie w łáncuřzkach y w rozmáitych řtroiach okázuią/ táki głod/ wćiřk/ y niedořtátek/ y płáč vbogich łudźi z łobá przynioy WujJud A4v, 62; Strum A3v; Táiemnicá Troyce S. w tym się krzćie okázue. WujNT 13.

*okazować się by co (1): Iedno iż fie náyduie łów niemáłó, gdzie fie /i/ by *consonans* okázue, iáko tu /Wiem ia o iego nieřtwornořci/ etc. JanNKar E4v.*

okazować się jaki [= że jest jaki] (3): OKuń riba ieř z białich rib/ ma ná łobie łuřkę ořřą y twardá/ z tąd że iego natura ciepleyřza/ z inych białych okázue [się] FalZioł IV 42b; á gdy byli ktemu wezwani od řenatu/ áby odpowiadáli ná ty ářtykuły/ w kthorych fie okázue wářzá náuká błędliva/

nie nieumieli powiedzieć *BielKron* 214; Potrzebá też tego áby tákowa łczodrobliwóść pochodziła s łwey włádnósci/ to iest/ áby tákowa okázowála łie/ kthoraby iednym ku pożytku byłá/ á drugim vtrapienia nie czyniła *Phil* F3.

okazować się skąd (3): *FalZioł* IV 42b; *KromRozm III* P5; z tąđ okázuię łię to iest z tego názwánia Ianá Krzćicięłá głółem wołáięcego nie tylko łyn Boży ále też y duch ś. *CzechEp* 152.

okazować się gdzie [w tym: w tekście (3)] (4): *BielKron* 214; Abowiem Páweł Acto: 13. v 21. [...] powieđá iź krolował łat 40. iáko tedy ná tych mieyfcách okázuię łie omyłká w tey licźbie/ tákże też podobno iest y w łęcięch Ezechiałzowych? *CzechRozm* 136v; Lecź owey rozności/ [...] iáka łię w ártykule o mężoboycách okázuię [*comprehendi constat*]/ á kto mądry niebęđdzie gánił? *ModrzBaz* 73v; A gđzieby łie Vizia niezgadzála *in essentialibus* w przednich rzeczách: to iest, żeby mówił o tych rzeczách y dobrách, á Vizia ná innych mieyfcách okázowála łie [= *okazaloby się, że są gdzie indziej*], nie ták iáko ná pozwie łtoi: Tedy z téy przyczyny y *pozew*, y *causa* oná wniwecz łie obráca *SarnStat* 1284.

cum inf (4): SZczelliwy to iest człęk/ ktoremu bywáią złáłki páńłkięy odpuffczony wyłtępkę ięgo/ á bywa ználeziön bez grzechu przed oblicznołcią páńłká/ áni żadná zdráđá łie okázuię być więzyku ięgo. *RejPs* 46; s ktorego thák tráfneę łpikniená Plánetow/ okrom wátpiená/ okázuię łye przyść ná łwiát iákaś pewná á wielká nęđzá. *LeovPrzep* Av, A3v; *SarnStat* 1105.

cum inf „być” [w tym: jaki (2), w którym stopniu (2)] (4): Bo to czo nie przeziłż zagrzewa/ albo chłóđzi/ albo wilży/ albo łufzy: w pierwfzym łtopniu okázuię łie być. *FalZioł* [*8], [*8]; A przetoź bráćia ráđłzey łię łtárayćie ábyłćie mocne czynili wezwánie y wybránie wálze (*marg*) To iest/ łwiátobliwółcią żywotá/ z ktorego łię okázuię wybránie náłze być trwáłe [...] (–) *BibRadz 2.Petr* 1/10; *SarnStat* 352.

cum N duplex (1): obacz miły łynu co łpráwuie miłofierdzie/ á iáka łię wybáwićielká okázuię łpráwiedliwóść. *BudBib Tob* 14/12.

Przysłowie: bibl. [Matth 22/14] Ktora przypowieść chociaź prołta iest pochwały godná/ gđyź dołyc okázuię łie ozwáných/ ále máło bywa wybráných przyiációł *Phil* H2.

Frazy: »okazuje się przykład [czego]« (1): Okázuię łię theź nie láđá przykład Papięłkiey pychy/ z oney łpráwy 22. Ianá Papiężá/ ktorą przeciwo Ludwikowi Cefárzowi prowadził *NiemObr* 154.

»znaki [czego] się okazują« (1): Ták [łłychamy] y o onym [...] Mánuciufzu w Wenecięy/ że *Pij V. Pontificis Max. liberalitate* tákim człowiekiem w téy profesłiięy [tj, *drukowaniu ksiąg*] vrółł/ że y v potomłtwá ięgo [...] téy łáłki y łczodrobliwósci/ znáki wielkie dotąd łie okázuią. *JanNKar* B.

Zwroty: »jaśnie się okazować« (2): Y wyele inego mimo to piłłá/ z kąd łye zwirzchnóć papyęłka yáłnye okázuyę. *KromRozm III* P5; *KrowObr* 75.

»przed wszystkim światem się okazować« (1): Ale iáko tam ku temu Czyścowi wymyłłonemu/ piłłmo Święte przywóđzićie y łtołuięćie/ iáłnie łie wálzá obłúđá/ y w piłłmie Świętym zdráđá przed włzyłtkim łwiátęm okázuię *KrowObr* 75.

»znacznie się okazować« (1): Z ktorych łłow Apółłolłkich/ znáćźnie łię okázuię niewyrozumienie/ y niewłáłne przywéđżenie mieyfcá tego *NiemObr* 90.

Szereg: »opisować się i okazować« (1): Ią infze tytuły pánu Chriftofowi lámemu włafne/ ktorymi fię oná iego niebiefka duchowna fpołeczność/ ktorą z wierzącymi ma/ opifuie y okázuię *NiemObr* 44.

ββ. *W zdaniach bezpodmiotowych lub z formalnym podmiotem „to”, „co”, wyjątkowo „ta rzecz” [niektóre użycia praet może impers od „okazować”] (137)* : Tedyfmy lámami ináczey rozumyeli/ niżlifmy was vczyli? (-) Azaby nye ták? (-) Nye okázuyę fye to. *KromRozm I* E3; Multiplex quam pro numero damnus est, Tá fzkodá dáleko yęft wifęfza niżli fie zda. Albo niżli fie náprzodku okázuyę *Mqcz* 337d.

okazuje się z kogo [= z czyjego przykładu] (3), z kogo [= z czyjego tekstu] (1), z czego [w tym: z tekstu] (53) – z ([których, czyich]) słów (17)] (66): POwoy ięft ziele [...] miernie zagrzewaiące ale zbytnie wyfufzaiące/ A to fie okázuię z iego wicia/ to na tę/ tho na drugą ftronę *FalZioł I* 153c; *KromRozm I* D; myędzy ktorym S. Páweł nyebył: co fye z kfyąg fpraw Apoftołfkich/ ktore tenże Lukafz piłaf okázuyę. *KromRozm II* c2v, dv, d4, g4, g4v, h2v (10); A iż źli a grzełfni ludźye tákye fpráwy dobrze [...] fpráwować mogą [...] / okázuyę fye z Yudałfá Ifkáríotheá *KromRozm III* D3v, C4, C7, F2v, Gv, G3 (12); *GliczKsięż* E8v; *GroicPorz* yv; *KrowObr* 21, 33, 35v, 47v, 54 (12); *RejWiz* 170v; iż też ludzie poboźni [...] dochodźili/ iż ten máły świát człówiek/ wfzyfłkich rzeczy włafność y przyrodzenię w fobie zámyka/ co fye okázuię z rozmáitych ludzkich zwyczáiów *SienLek* Ttt4; *GrzegŚm* 25, 26; *KuczBKat* 215; *WujJud* 165v, 169v, 193v, 236; *WujJudConf* 226; *RejPosRozpr* c2; *CzechRozm* 258; *ModrzBaz* 46, 101v; *CzechEp* 311; *NiemObr* 36, 56, 58, 61, 86, 146; *GostGosp* 140; bo iego [*Chrystusa*] boleści ná krzyżu koniec wzięły. Co fię z onych fłow okázuię: Dzifia będziefz zemną w ráiu. *WujNT* 403, 404; *WysKaz* 35. Cf »okazuje się ze świadectwa«.

okazuje się komu (4): *KromRozm I* D; Napiérwłzé to ięft [*kacerstwo*]/ ktore powieda/ żeby kto mógl dofyć vczynic zakonowi bożemu. Co ifz ięft przeciwko wfzyfłkięmu ś. piłmu/ fnác człówiekowi nieprzewrotnęmu dofyć fię okázuię/ gdy pán Chriftof powiedá że nigd nie ięft dobry iedno lám Bóg *MurzNT* 91v; Czwarę mamy vważác/ iż fláby ięft káždy ftan ku vwierzeniu/ bez miłofierdzia Páńkfiego/ co fie nam okázuię w thym Thomafzu wfyęty. *RejPos* 121v, 275v.

okazuje się przez co (1): Przefto tedy/ by też wnáuę wászey/ nic infzego niebyłó/ iedno iż dáremne odpufztzenie grzechow przedáiećie za pieniądze/ iáwnie fię okázuię/ iż Papięfz ięft Antykryft *KrowObr* 79v.

okazuje się czym (2): ponyewasz wyelkymy czudy wludzyech fwyanthych tho sye okazowalo yfz wyara przodkow náfzych y fáchowane yednofczy wkołczyelye fwyetym bylo fawfzdy panv bogu myelo *LibLeg* 8/133. Cf »rzeczą się okazuje«.

okazuje się na kim, na czym (5): Co fie to okázuię/ y ná cnych potomkoch/ Ze Bog á cnotá wfyęta/ fzyrzy fie w ich domkoch. *RejZwierz* 77, 92; *BielKron* 264v; *RejPos* A3v, 275v.

okazuje się po czym (1): Papięfz nigdy przed tym nie był Panem nad infzymi Bifkupy krzećijáńfkimi/ iáko fię to iáwnie okázuię/ po kościele Ráweńfkim ktory fię zá Fokálá Cefárzá niechćiał poddác Papiężowi Rzymfkiemu *KrowObr* 30.

okazuje się w kim [= na czym przykładzie] (4): *LibLeg* 8/133; vcž fie iáko Pan náfz ięft miłofierny/ co fie to okázuię w tym nędzniku záráżonym/ iż nie profzony [...] vzdrowić go raczył. *RejPos* 237, 4v, 121v.

okazuje się w czym [= przez co] (5): KrowObr 192v; RejPos 304v [2 r.]; Thám w ónych ofiárách co nam miano dáć/ okázowáło fy: teraz w téy náłzéy ofierze iuz fy okázuię/ co dano. *BiałKat 353v.*

okazuje się gdzie [w tym: w tekście (5)] (6): Tákci Nowokrzczęńcy rozumeyą: Ale źle/ [...] iż są y być máyą przełożeni myędzy krześciány. A nye trzebá inego piłmá ktemu przywoźdźić: Nátymże myeyfcu z fłow páńfkich yálnye fy to okázuyę. *KromRozm III M6v, H8v; LubPs ee3; BibRadz I 138c marg; Co fie y w tey Coⁿfefsiey którą Roku 1570. niektorzy zásię wydáli/ [...] dofyć okázuię. WujJud a6v; NiemObr 56.*

okazuje się skąd (30): A iż y v potomkow Abráámowych/ to yeft/ v żydow nye wyecznye myáło być [obrzezanie]/ łtąd fy okázuyę. Abowyem yeft dano ná znak przymyerza [...] *KromRozm II k4v, n2, o3, f2v; KromRozm III D, D4, M3, P3; GroicPorz ff3v; KrowObr 4v, 60, 102, 222v, 231v; BibRadz I 3a marg, 7a marg, 18c marg, 108d marg, 158d marg; Ex quo conficitur, Z kąd fie okázuyę Mącz 114d, 278a, 283b, 384d; GrzepGeom E3v, L3; RejPos 13; CzechEp 255 [2 r.]; NiemObr 52; WujNT 404.*

Ze zdaniem podmiotowym [w tym z zapawiednikami: to (14), tak (2); że, iż(e) (61), jako 'że' (8), zaimek pytajny (4), iżby (1), iżeby (po przeczeniu) (1), zaimek względny (1)] (76): miłmi dla tich prziczin dla swich fzkod zanymy poczuygnely y tam za tim ych wtargnienym fzkodj wielkie poddanim naschim podzialaly. y thv sye ta rzecz okazvyę ze tho yeft naprzeczywko przyazny. *LibLeg 11/90v; MurzNT 91v; A iżby to ták było/ okázuyę fy z onego podfkárbyego Murzynfkyey krolowej/ [...] ktorego mógł ci Bog bez wfelkyey pomocy ludzkyey oświećić KromRozm II g4v; Ztąd fy okázuyę w ktory fpofoB Bog ftáry zakon dał KromRozm II n2, h2v, k4v, f2v, v2v; Nye okázuyę fy/ iżeby o tym w ewányeliey co było vftáwyono KromRozm III F3v, C7, D, D3v, D4, F2v (11); LubPs ee3; GroicPorz yv, ff3v; KrowObr 4v, 33, 35v, 47v, 54 (19); RejWiz 170v; RejZwierz 77; Ztąd fię okázuię iż fynowie od oycá chwały prawdziwey bożey byli náuczzeni. BibRadz I 3a marg, I 7a marg, 18c marg, 108d marg, 158d marg, II 77a marg; SienLek a4, Ttt3v; GrzepGeom E3v, L3; RejPos 13, 304v; BiałKat 353v [2 r.]; KuczBKat 215; WujJud 165v, 193v; RejPosRozpr c2v; BiałKaz E4; ModrzBaz 46; StryjKron 46; CzechEp 255 [2 r.]; NiemObr 36, 52, 56, 58, 61 (8); WujNT 404; WysKaz 35.*

Frazy: »inaczej (a. inak) się okazuje (okazało)« (2): gdi ych naipilniei potrzeba thedi odpuffczenie od swich Miłtrzew biorą, niepamiętaiącz na ono czo Panu swemu przy smowie śliubią, A tho przodkiem yfz mu pilnie a wiernie chce słuźicz, czo się wiencz ynaczei okazuię *ListRzeź w. 10; KrowObr 216v.*

»jako się okazuje« = quod apparet Modrz (16): RejJóz L7; iż ci wflyftcy trzy [ewangeliści]/ to tylko zebráli/ yáko fy z piłmá ich okázuyę/ á Eufebius poŵwyadcza/ co Kryftus trzecięgo roku kazánya fwego fprawował KromRozm II dv; Iáko fie teź to iefztze fferzey okázuię z wálzego bierzmwónia ludzi proftych. KrowObr 84v, 21, 30, 82v, 97; BibRadz I 138c marg; BielKron 264v; RejPos 275v; GrzegŚm 26; WujJud 236; Iákoź teź y Kościół on pierwfzy po Apoftolech w wielu fet lat nie znał tákich Mfzy/ iáko fie to okázuię z tey to fpráwy opifáney/ przez Dionizyulá WujJudConf 226; Zwano teź niekiedy Prorokmi męże mądre á bogomyflne/ ofobliwym dárem wykłádania piłmá obdárowane/ iáko fie to okázuię s fłow Apoftolfkich w j. do Koryntow w xiiij. káp. RejPosRozpr c2; ModrzBaz 101v; CzechEp 311.

Zwroty: »jawnie, jasnie się okazuje« = *facile apparet a. patet* *Mącz* [szyk zmienny] (21:19): *KromRozm I D*; nye wlfyftká náuká Kryftułowá wtych czterzech Ewanyeliach wypifaná yeft: co fye teź yálnye okazuye zonego/ co yeft pifano w fprawách ApoftolŃkich *KromRozm II d4, g4, x4v*; *KromRozm III C4, H8v, M6v, P3*; *LubPs ee3*; Stát tu iufz moźeŃ obátzyć/ iź ci ták rzeknący Kárdynali nie fą Páná Kryftułowí/ ále Antykryftułowí [...]. A iź ták ieft/ okazuje fię tho iáwnie z ich włáfney przyfięgi *KrowObr 35v, 21, 30, 54, 60, 79v (17)*; *RejZwierz 92*; *Mącz 278a, 283b*; *SienLek a4*; *RejPos 4v, 275v*; *GrzegŚm 25, 76*; *KuczbKat 215*; *WujJud 165v, 236*; *WujJudConf 235*; Z tych tedy słow wyźlzey powiedziánych/ iáśnie fię okazuje [*perspicuum est*]/ że to ieft bárzo wielka RzeczypoŃpolitey zarázá/ iefli miedzy dobremi á złemi żadney roznoŃci niebędźie *ModrzBaz 46*; *WysKaz 35*.

»na oko się okazuje« (1): Ná oko fye to okazuye ze wfłech kácerzow/ ktorzykolwyek w krzeŃciyáńŃtwe kyedy byli. *KromRozm II o2v*.

»rzeczą się okazuje« (1): tedy nie tylko rzeczą/ ále iálnymi á zrzetelnymi Ńlowsy/ okazuje fię to/ iź nie fkađ ináđ wiáry/ náđźieie/ miłóŃci/ vczyć fię mamy/ iedno z pifmá Ń. *NiemObr 79*.

»w rzeczy [= *w istocie*] się okazuje« (1): A wfzákźe mądrzy ná to prą/ y w rzeczy fye okazuje/ iź człowiek ten máły Ńwiát/ w łobie ták rozmáitoŃŃ rzeczy ma iáko y wielki *SienLek Ttt3v*.

»okazuje się ze Ńwiadectwa« [szyk zmienny] (3): *KromRozm III H8v*; Abowiem Fráncifzek wypeŃniáiąc wfzyftko/ grzechu niemiał żadnego/ á Kryftus tylko dla grzeŃznych przyŃzedł/ okazuje fię z wálzego Ńwiadectwá iź dla FráncifŃká nieprzyŃzedł. *KrowObr 144v*; *CzechEp 311*.

»znacznie się okazuje« (2): Przez moc Bożá męczennicy páńŃcy/ przy Ńprawách ludźi żywych bywáią: co fye to znácznie okazuje. *BiałKat 156*; Z ktorych Ńlow ApoftolŃkich/ to com ia Ńzyrfzymi Ńlowsy prowadźił/ znácznie fię okazuje *NiemObr 36*.

Szeregi: »iŃci się a okazuje« (1): Ńłuchayże co tám znaydzyemy/ á ifcie nieomyŃnie otrzymamy/ ták iáko fię to káźdemu iáwnie iŃci á okazuje ná tych dwu człowiekoch Ńwiętych *RejPos 275v*.

»znaczy się i okazuje« (1): Skąd [*Matth 22*] fye znáczy y okazuye/ iź nye tylko wybráni á zrzáđzeni ku zbáwyenyu/ tu ná Ńwyećye w koŃcyele fą/ ále y źli *KromRozm III D*.

α. *Być omawianym, przedstawianym słownie, podawanym do wiadomości, wskazywanym, wymienianym; można się dowiedzieć* (38) :

αα. *W zdaniach z podmiotem* (11) :

okazować się z czego (2): YużeŃ flyŃŃłá NicenŃkyego [*koncylijum*]/ ktore pirwfŃe było/ vftáwę: z ktorey fye zwirzchnoŃ papyefka okazuye. *KromRozm III P7v*. Cf »okazować się z dowodow«.

okazować się komu (5): WIelkie á powázne wyrozumienie woley á roŃkazánia PáńŃkyego nam fię w thym Pfálmye okazuje. *LubPs D2, D3v marg, M2v marg, P4*; *RejPos 177v*.

okazować się gdzie [= w tekście] (9): MOdlitwá nadobna [...]/ w ktorey fię nam ifthotnie oblicze Boże okazuje [*Cf niżej: BLogoŃłáw nas náłz Pánie z miłofierdzya twego/ OŃwieciwŃzy ŃwiátłoŃciá oblicza Ńwoyego*] *LubPs P4, C3v marg, D2, D3v marg, M2v marg*; *BielKron 425*; *RejPos 313*; *KuczbKat 10*; vczyńilem [*Dyjalogi*] nie przeciw ktoremu człowiekowi Kátoliki RzymŃkiey/ chociaź fię błędy kátolickiego tego tám [*tj. w Dyjalogach*] naboźeńŃtwá okazowáły y zbijáły *CzechEp 6*.

Z przydawką orzekającą [= że coś jest jakieś] (1): Acz bym tu wypisał iego zachowanie/ álbo obyczáie żywotá iego práwie Świętego/ [...] zda mi sie iż nie trzebá/ gdyż sie łami iáwnie w Kronice iego żywotá dobre okázuią *BielKron* 425.

Zwroty: »okazować się z dowodow« (1): w trzeciej [części *Kreda*]/ także okázuię sie z rozmaitych y łufznych dowodow trzecia ołobá/ ktora iest początkiem y źródłem świętobliwości náłzey. *KuczbKat* 10.

»jawnie, jasnie się okazować« (2:1): *BielKron* 425; OPáthrzność wielka á dziwna Pána náłzego/ tu sie nam iáwnie okázuię *RejPos* 177v, 313.

Szereg: »opowiedać się i okazować« (1): Bo ni w czym innym záprawdę [*należy królestwo boże*]/ iedno w prawdziwym opowiadaniu Ewányeliey s. w ktorej sie iáwnie opowiedáią y okázuią wšytki znáki y łpráwy krolestwá tego Páńského. *RejPos* 313.

ββ. W zdaniach bezpodmiotowych lub z formalnym podmiotem „to”, „co” [*niektóre użycia praet może impers od „okazować”*] (27) :

okázuię się z kogo [= autora] (1), z czego [= tekstu] (19): *KromRozm II* e, xv; *KromRozm III* E7, G4v, G6, M3, M5 (8); *GroicPorz* mmv; *KrowObr* 16v; To sie okázuię z Apoštoła Páwła świętego gdzie mowi: [...] *Leop* *A3v; *BielKron* 35v; w których [*księgach*] sye oni iáko w ofobliwym klenoćie/ przez łześćdzieśiat lat kocháli: co sye okázuię z powieści tegoż Lékárzá/ który ie piłá *SienLekAndr* a2v; *KuczbKat* 185; *WujJud* 51v, 120, 153; *NiemObr* 34.

okázuię się gdzie [= w tekście] (4): ábowiem sie to inák w Hiłtoryey okázuię/ [...] a niłli ty powiedałz. *KrowObr* 224; *BibRadz I* 13c marg; *SarnUzn C4*; *CzechRozm* 145.

Ze zdaniem podmiotowym [*w tym z zapowiednikiem: to*] (1); *iż* (5), *aby* (po przeczeniu) (1)] (6): *KromRozm III* G6; *GroicPorz* n3v; *BielKron* 35v; Drugie Kazánie/ gdzie sye okázuię/ iż Ociec s Synem łwym miłym y z Duchem świętym iest ieden [...] Bog *SarnUzn C4*; *KuczbKat* 185; *CzechRozm* 145.

Frazy: »inak (a. inaczej) się okazuje« (3): co łię tytze wšyłtkich ludzi wobec łtárego kośćoła y Niceńského Koncilium/ tedy łię tho inák z Koncilium Kártainńskiego łzoftego okázuię/ aniłli ty piłfelz *KrowObr* 16v, 224; *WujJud* 153.

»jako się okazuje« (8): oni wltáwicznye trwáli ná modlitwyę/ yáko sye z tychze kłyąg okázuię. *KromRozm II* xv; *KromRozm III* M5; *BibRadz I* 13c marg; *GrzepGeom* L3; *WujJud* 51v, 120; *CzechEp* 242; *NiemObr* 34.

Zwrot: »jasnie, jawnie się okazuje« (8:2): *KromRozm II* e; *KromRozm III* E7, G6, M3, N3, O2, P8; piłmo święte łtárego zakonu [...] mamy dobrze rozumieć y rozeznować/ ábowiem sie tu iáwnie z niego okázuię/ iż Pan Bog częłtokroć łáłką łwoią [...] narod ich náwiedzác ráczył *BielKron* 35v; ták ma być nie ináčéy/ iáko sye to nižéy iáwnie okázuię/ gdzie nápiłano/ iż łtáiánié álbo pręt ma być ná piętnáście miar *GrzepGeom* L3; *WujJud* 120.

β. Sprawdzać się, potwierdzać się (13) :

αα. W zdaniach z podmiotem (6) : *KromRozm III* G7v; *BibRadz II* 138a marg; dla tego Pan tym zwolennikom łwoim przepowiedác ráczył o tey męce łwoiey/ [...] áby potym wáźnieyłze v nich

były y v inych ludzi powieści iego/ gdy fie iuż poczęści ielzczę zá bythności iego okazować poczęły
RejPos 67v.

okazować się około kogo (1): iáko Pan obiecować raczył onym złym Ierolimczykom swoim prze niewdzięczność nawiedzenia swego iż ie mieli otoczyć nieprzyjaciela wały á mocnymi mury á potym márnie ie wynilzczyć/ iuż fie to wšytko około nas okazować poczyná/ że nas zewšząd iáko mocnymi wały á iáko łrogiem i mury nieprzyjaciela náłzy otoczyli *RejZwierc* 255v.

okazować się między kim (1): Ius naturale, Prawo przyrodzone które fie też okazuyę [!] między niememi zwierzęty. *Mącz* 178d.

okazować się na kim (1): W tymci to domu swoim ielzczę zá żywotá káždego tu ná zyemi opieka fie im ten Pan iego/ iż fie wšytki mušzą zázwdy ná nim rozłzyrzác á okazować ony święte błogóławieństwą y obietnice iego. *RejPos* 293v.

ββ. *W zdaniach bezpodmiotowych lub z formalnym podmiotem „to”, „co” [niektóre użycia praet może impers od „okazować”]* (7) :

okazuje się z czego (2): SŁyszylz tu iż Pan wšpomina ono Proroctwo/ ktore było nápišano o Ianie s. iż miał przyšć [...]/ przeprawuiąc á przepowiadáiąc drogi zyáwienia iego á święthe náuki iego/ co fie okazowało z wołania á z nápomínania iego *RejPos* 8v. *Cf* »z došwiadczenia się okazowało«.

okazuje się nad kim (2): łrodze zafie mnozyłz pomłtę na łprzeciwnikoch swoich co fie to wiele kroc na [!] przodki nášsemi okazowało *RejPs* 158v; *RejPos* 0003.

Fraza: »jako się okazowało« (1): nádziejáiąc fie/ iż czáfu swego to ták długie ich oczekawánie/ obroci fie im w łowithą rádošć/ iáko fie to wielokróć okazowało. *RejPos* 74.

Zwroty: »z došwiadczenia się okazowało« (1): *RejPos* 228v *cf* »przed oczyma się okazowało«.

»jawnie się okazuje« (2): aby byłá nágotowana drogá krolom przychodzącym od wšchodu łłońcá. (*marg*) To fie iáwnie okázuiie džíš [...] (-) *BibRadz Apoc* 16/12; *RejPos* 228v.

»przed oczyma [czyimi] się okazowało« (1): Iz widzyáłem złošniká w myšli podniošłego iáko drzewo Cedrowe/ á potym [...] nie mogłem nálešć mieyłcá y pámiátki iego. A wiele á wielokróć iuż fie thego y s piłmá iálnego/ y z došwiadczenia widomego iuż przed oczymá twoiemi/ częštokróć iáwnie okazowało. *RejPos* 228v.

»skutecznie się okazować poczęło« (1): tho wšytko co w Boškim vmyšle swoim przeyrzał/ tedy to Duchem swym s. przez wštá ludzi święthych iáwnie á iálnie opowiedác raczył. A to dla tego/ iż gdyby fie to było łkutecznie okazować poczęło/ áby ludzie tym rychley temu wiáry dodawáli. *RejPos* 11v.

γ. *Z podmiotem oznaczającym cechy i uczucia: przejawiać się w działaniu, postępowaniu; uwidaczniać się przez swoje skutki* (64) : miłošc nye tylko ná czás ále zázwišć áž do końcá ma fie okazować. *GliczKsiąž* Q3v, G3; Izali fie thu twoie wielkie á łrogie bluznierštwo nieokazuie/ kthory łmiełz mowić y piłác/ [...] iakoby on ktorą złá rzetz y nietzyštą poštánowił? *KrowObr* 220v, 57v, 58v, 94v, 227; Thu fie naprzod ięło niepołufzeńštwo y niedbálošć Węgieřka okazować *BielKron* 306; ále fie wdał między Mędcze á między Doktory [...]: áby byli zrozumieli/ czo tho było za dzyecię/ á iáki tho miał być człowiek/ á iż nie ziemški rozum okazował fie w dzięcińštwie iego. *RejPos* 37v; gdzyež fie kolwiek okazáło iákie miłošierdzie Páńskie/ ináčzey fie nigdy nie okazowało á z žádney iney przyczyny/ iedno gdy fie sštawáło wierne á vpokorzone ferce w ludziyoch przed świętym Máyeštatem iego. *RejPos*

328v, 200; Zápprawdę y bezpráwie się dzieie/ y wielka się nieludzkość okázuię [*ab humanitate multum disceditur*]/ gdy y tę potrzebę bronienia Rzeczypospolitey ná nie wkładáią. *ModrzBaz* 124.

okazować się około kogo (1): Niech się żaden nie chlubi zacnością narodow fwyh/ wżytko to nic iefli się około niego łamego ty zacności nie okázuią. *RejZwierc* 145.

okazować się komu (2): A im kto nadłuzey á nażáobliwiey czekał tego świętego miłofierdzia iego/ káżdemu się naobficiey zázwdy nágradzáło y okázowáło. *RejPos* 75v. *Cf okazować się komu czym*.

okazować się komu czym (1): Nic ich to nieruśfyło ácz wśfedy wielkim dziwem się iem możność páńfka okázowáła *RejPs* 115v.

okazować się przez co (2): ábowiem przez tę vfność y wiárę w Kriśtuła/ ktora przez miłość fkutek fwoy fpráwuie/ y okázuię się przez vczynki miłości/ pobudzáiąc ku nim człowieká/ bywamy wfpráwiedliwieni *BibRadz* *7; *RejPosWiecz*² 92v.

okazować się nad kim (1): RAcz mi to fpráwić moy pánie áby się náwśfem nádemną okázowáło miłofierdzie twoie *RejPs* 178v.

okazować się z kim (1): iákiego tho Oycá był fyn/ á fkađ się táká mądrość z nim okázowáła *RejPos* 37v.

okazować się na kim (1): Prorok wyfláwia dobrotliwości bofkie ktore się iáwnie ná przebrányh páńfkich okázuią *RejPs* 213v.

okazować się w kim, w czym (żywotne), *w czym* [= *w kim*] [= *kto jest jaki, jak postępuje*] (29): *RejJóz* L7; *KromRozm I* Av; Y w dżifeyyfych ci kácerzoch nye máło fye tákyey náuki okázuyę. *KromRozm II* p; *KromRozm III* L5v; Iáka się ma życzliwość w nas okázowác przeciw bliźnim. *LubPs* O4v *marg*, A3, M *marg*, X2v; I flufnie ty Lilie fobie otrzymáli/ Zá ty cnoty ktore się w nich okázowáły. *KrowObr* A; *RejWiz* A4 [2 r.]; *BibRadz* I 58c *marg*, II 32a *marg*; iáko się okázuię w Bázylifzku/ fregość gniewu fwego/ ktory wzrokiem zábija. *BielKron* 1v, 76, 90v; *Mqcz* 278a; *RejAp* 54; Chcąc tedy ten wfzechmogący Pan zábieżeć theż mdłości á krewkości narodu ludzkiego/ kthora w przyrodzeniu iego zázwdy się okázowáła/ y okázowác się muśi/ [...] *RejPos* 31, 45v, 278; *RejPosWiecz*² 92v; A fnádnie to káždy obaczyć może [...] iákie się w nim obyczáie y przypadki według náтуры onych wilgotności okázowác y ftánowić będą *RejZwierc* 3v, 50, 67v, 210v; *OrzJan* 92; *WujNT* Mar 6/14.

okazować się w kim [= *na przykładzie kogo*] (1): TÁk iáko w pirwzych dwu Pfalmiech czyni dzyęki/ przypomináiąc fobie ony dziwne á hoyne dobrodzyeyftwá Pańfkie/ [...] Tu zásię wyliczá wżytki grzechy ludu onego y karánie ich/ áby się tym więcej święte miłofierdzye Páńfkie w wiernych okázowáło *LubPs* Y2.

okazować się w czym [= *przez co*] (9): náwśfem fą flufne fpráwy twoie/ ábowyem chcefz áby się náwśfem okázowáła fpráwiedliwość w vftáwách twoich *RejPs* 185v; *KromRozm II* y2; I w tym się też okázuię twoy fáłfz/ y nietzytánie/ y nieumieiętność pílmá Świętego/ iżeś ty fmiął nápiśác omylnie/ iákoby [...] *KrowObr* 224; iż krzyż á męká iego vczyni mu wielką á dziwną sławę w kthorych fpráwach okázuię się tu dobrotliwość Boża *BibRadz* II 59c *marg*, I 58c *marg*; *RejPos* 250; *BiałKat* 116; *RejPosWstaw* [143²]v; *ModrzBaz* 99.

okazować się skąd [= *przez co*] (1): iedno to wiedz za pewné/ ifz się i ftąd boży gniew przeciwko mnie okázuię/ że mi odiał rozum *MurzHist* Q4v.

Ze zdaniem przydawkowym orzekającym [w tym: iż (1), jako 'że' (1)] (2): KrowObr 224v; przedfię nigdy á nigdy żadnemu przefłętku nie odpufzczął złościwemu/ bo ie thez y ognięści wężowie kąłali/ y zyemiá fie z nimi západála/ y ogień ie z niebá palił/ ták iż fie táb ná wżem okázowáło ono fwięte przyrodzenie iego/ iż on [...] bez pomłty nigdy też nie opuści złościwego. RejZwierc 204.

W charakterystycznych połączeniach: okazuje(-q) się bluźnierstwo (4), bostwo (2), cnoty (5), dary (Ducha Św.) (2), dobra rada, dobroćliwość (2), fałsz, gniew (srogość gniewu) (2), mądrość, mdłość, miłosierdzie (4), miłość (2), nauka, niedbałość, nieludzkość, nieposłuszeństwo, [jakię] obyczaje (3), piecza, pożądlliwość, przewrotność, przymioty, przystojność, pycha, roztropność, rozum, sprawiedliwość, stateczność, świętobliwość, ufność, upor, wiara (2), wola, zacności, zbytki, żałość, życzliwość.

Frazy: »okazuje się łaska« [szyk zmienny] (2): Láłká y moc Páńfka iáńnie fię w nim okázowála. BibRadz II 32a marg; BiałKat 116.

»moc, możność, wielmożność się okazuje« [w tym: moc a wielmożność (1); o mocy bożej (5)] [szyk zmienny] (4:2:1): I zaż niewierny iáko fie przed tem okázowála krolewfká możność twoiá kiedyś nápoły frogóci morfkie rołcinął [!] RejPs 108v, 115v; KromRozm I M4v; BibRadz II 32a marg; RejAp 54; Iż Ian on Krzciciel wítał z martwych: y dla tegoż fię w nim te mocy okázuią [virtutes operantur in illo]. WujNT Mar 6/14.

»okazuje się skutek [czego]« (1): A náfzy próci rybitwowie/ nie tylko thy námienione Greki/ ále y Rzymiány/ y infze grube ludzye ze wżytkich práwie narodów/ przywiedli ku przyięciu praw Pána Kryftufowych. W tym tedy okázuię fie wielki fkutek mocy Duchá í. kthory ípráwował á wykonywał przez Apołtoły. RejPosWstaw [143²]v.

»okazowały się znaki [czego]« (1): iż iedno około národzenia iego/ á około dzyecińftwá iego/ okázowála fie wđzy nieiákie znáki fwiętego Bołtwá iego/ á potim áz we dwunálcie lat RejPos 69v.

Zwroty: »jaśnie, jawnie się okazować« (6:3): RejPs 213v; KromRozm II y2; LubPs A3; iáwnie fie tu okázuię wáłzá przewrotność/ iáko wy piłmo fwięte wykłádaćie/ wywráćacie KrowObr 224v; RejWiz A4; BibRadz II 32a marg; RejPos 46; RejZwierc 210v; Niemniey też y to ieft rzecz potrzebna/ áby o rzeczách podobnych/ podobne práwá ftánowiono: boby fię wtey podobności/ roftropność/ dobra rádá/ y przyftoyność iáńnie okázowála [maxime resplendeat] ModrzBaz 99.

»prawdziwie się okazować« (1): Zaż nie lepyey prawdziwie iż fie okázuią/ Twoje cnothy pocźciwe/ niż gdyć pochłebuią. RejWiz 99.

»znacznie się okazować« (1): którego [Ducha Św.] tu zełłanie ná świát/ nie ieft zmieścá námieście przenieśienie: ále rzeczy onéy/ którą nápełnia/ znáczne/ álbo widomé nápełniénie: iż się w niéy znácznie okázuię láłká y miłość Pána Bogá BiałKat 116.

Przen [w kim] (1) :

Zwrot: »skutecznie się okazować« = działać (1): Dzyęki czynimy Pánu Bogu/ iż wy gdyfcie przyięli fłowo Boże/ ktorefcie fłyzeli od nas/ przyięlićie nie fłowo ludzkie/ ále/ iáko było prawdziwie/ zá fłowo Boże/ kthory też fkutecznie fie okázuię w was kthory wierzycie. RejPosRozpr b3v.

b. *Z podmiotem osobowym (wyjątkowo żywotnym) lub nieosobowym oznaczającym przenośnie tryb życia człowieka: dawać podstawy do stwierdzenia czegoś o sobie, dawać się poznać jako ktoś, jakiś (42) :*

okazować się komu [+ określenie orzecznikowe] (3): *BielKron* 414; Praesta te eum qui mihi a teneris unguiculis es cognitus, Vkałz mi fie tym/ day fie tym znać którymeś mi fie od dziecińftwá zázwdy okázował. *Mqcz* 419a; *RejAp* 100.

okazować się kim (7): *KrowObr* 4v; *BielKron* 414; Servum haud illiberalem praebeste, Terent. Okázuyelz fie rzádnym á ftátecznym sługá. *Mqcz* 316c; Sustinere ac tueri expectationem sui, Tym fie okázowác czego fie po niem nádziewano/ czinić dolić oczekawániu fwemu. *Mqcz* 448b, 419a; *BiałKat* 21; Nád to/ iuz okázuiie fie iáwnym nieprzyiacielem Oyczyny á nie Confulem *Phil* E3.

okazować się czym [= przez co; + określenie orzecznikowe] (2): *RejPos* 187v; którymi [cudami] się ón Bogiem práwym z Oycem iednym okázował *BiałKat* 21.

okazować się czym [= mówiac coś] przed kim (1): rodzicy nyemáya fie przed nimi żadnym nyerzádnym/ áni żadnym nyeućciwym słowem okázowác. *GliczKsiąż* Ev.

okazować się w czym [zawsze: „w tym”, „w czym”] [= robiąc coś; + określenie orzecznikowe] (6): A iefli też rzetzelz/ iż tho może/ zá náłzými dármi/ y piéniádzmi vtzynieć? tedyście fá świętokupcy/ A Papielz fię wthym okázuiie być Antykryftem *KrowObr* 132, 105, 221; *RejPos* 82v; *CzechEp* 324, 337.

okazować się w czym [= jaki] (1): nadobne o tym wirłzyki nápifał/ gdy fie Achilles poczynał okázowác w cnotach/ w piékných obyczáioch *RejZwierc* 52v.

okazować się jak (2): *RejPos* 256; wiedząc iakos się przedtym okázował, takze y terazwiemy ze tam wm dosyc zsiebieczynisz iako dobry Senator *ActReg* 13.

okazować się jaki (2): A iefiby fye łacwi ku karániu okázował/ [...] tedy łáfkáwřzym karánim tho iefł ná piéniádzoch álbo fyedzenim ma być karan. *GroicPorz* k; *BielKron* 80.

okazować się jakim (3): okázowałlibym fie niewinnym [innocentem ostendero]/ dowiedźie tego zem iefł niecnotliwym. *Leop Iob* 9/20; Iefł inřzy co milczác okázuiie fię mądrym *BudBib Eccli* 20/5; *Phil* Q3.

okazować się skąd [+ określenie orzecznikowe] (1): Stąd [z przysięgi] fie tedy okázuiie Papielz być iáwnym báłwochwálcá *KrowObr* 41v.

cum inf „być” [w tym: kim (11) jakim (2), jaki (2)] (15): *RejPs* 36; gołpodarz onego domu/ okázuiác fye być iego przyiacielem/ przyiał by go w dom fwoy *GroicPorz* mm3v; tze mułz tey dobrej rzetzy [małżeństwa]/ bronicie sługom kościelnym? Izali fie wtym iáwnymi náutzyćielmi Dijabelfkimi y Antykryftámi być nieokázuiiecie? *KrowObr* 221, 26v, 41v, 132; *Mqcz* 151d; *RejAp* 100; *RejPos* 82v, 187v; *ModrzBaz* 28v; *CzechEp* 118, 324, 337; O osobie moiey nie mogło się nic innego rozumiec, iedno zem się ozwał bydz przyiacielem temu w nachylonych yzatrworzonych iego czasiech ktoremu wiego szczęsdu okázowałem się bydz domowym. *ActReg* 139.

Ze zdaniem przydawkowym orzekającym (1): *KrowObr* 105 cf »jawnie się okázowác«.

W połączeniu szeregowym (1): A iżbyś to tym fnádniey obátzył/ przełtoć tu niektore Papielze przywiode ná pamieć ktorzy fię naprzod potzéli odkrywác/ obiáwiác/ y okázowác być prawdziwými Antykryftámi *KrowObr* 26v.

Zwroty: »jawnie się okázowác« (1): A wtym fię thełz iáwnie okázuiiecie/ iż nic inřzego w kościele Świętym nieiełteście/ iedno kupcy/ y krámárze *KrowObr* 105.

»[przy czym] okazować się przed majestatem [czyim]« (1): rofkazał łługom kościelnym swoim [...] aby każdy miełzkał w poczciwym małżeństwie/ á w zakonie wftawionym od niego/ á przy inych dobrych łprawach thák fie okázował przed oczymá á przed Máyeftatem świętym iego. *RejPos* 256.

»okazować się przed oczyma [czyimi]« (1): *RejPos* 256 cf »okazować się przed majestatem«.

a. *Przejawiać swój stosunek do kogoś, traktować kogoś jakoś, być jakimś w stosunku do kogoś* (10) : *okazować się komu kim* (2): *RejPs* 202v; aby się zóná ná mężá oglądála/ [...] á iemu się pomocnicą okázowała *ModrzBaz* 32v.

okazować się komu jak (3): *RejPs* 25; *BielKron* 393; za te nafze załlugi tak ze fie to nam okazuiefz? dopułtzałz Litwie znałzich fie dobr prziodziewac? *Paprup* Fv.

okazować się komu jakim (3): Miłuy przyiaćielá/ á okázuy mu fie wiernym [*et fidelis esto cum eo*]. *BibRadz Eccli* 27/17; *SarnStat* 588, [630].

okazować się jakim (4): Okázuy fie łáfkáwym w zgromádeniu vbogich *BudBib Eccli* 4/7. Cf *okazować się komu jakim*.

cum inf „być” [czym] (1): A Bog/ ná to wzyftko/ iákoby/ ábo łpál/ ábo przez łpáry pátrzał [...] poniewálz łwych od tego znácznie nie broni [...]: ták iáko przedtym czyniał wierne łwe zniewoley [...] wywodził [...]. A tym wzyftkim okázuiąc fie być BOgiem y łprawiedliwym y możnym *CzechRozm* 183v.

4. *Popisywać się; ostentare, venditare Mącz* (4) : *Venditare* item *ostentare*, Okázowác fie chełpic fie/ vdatnym fie czinić/ prziwálzczác łobie co. *Mącz* 479c, 445c.

Szereg: »chwalić się i też okazować« (1): Vłzi okrágłe wczefne á łubtilne łą zniámie dobrego przyrodzenia rozumu y pamieći, bywa też taki baczny [...], włzakoż połpolicie łkapy rad fie łam chwali j też okazuie *GlabGad* O8.

a. *O materialnych oznakach bogactwa [jak]* (1) : Okázuy fie w łwey młodości gładce *BielKom* F4.

5. *Stwierdzać coś o sobie, podawać się za kogoś; stwarzać pozory, udawać; ostentare Mącz, Modrz; prae se ferre Modrz* (10) : Item zeznał ze czilz Thurczy nye prze kupieçstwo yako łzyą okazywą thu po zyemyey yelzda. *LibMal* 1548/142; niewiem iefli zbytecznicy/ złodzieie/ gwałtownicy łudzi/ ták dálece łzkodzą dobrym obyczáiom/ iáko łgarze/ [...] ktorzi rzeczą inłzi łą/ niź fie okázuią *ModrzBaz* 60v.

okazować się w czym [= jakim] (1): Bárzo rad thedy będę fie przechwálał rádłzey z krewkoći moiey/ áby we mnie miełzkała moc Kryftułowá. (*marg*) To iefł/ okázuiie fie w krewkoći łudzkiej. (-) *BibRadz 2.Cor* 12/9.

okazować się jak (2): Krotkoć niewiáłtá záłuiie/ Choćiac się ták okázuiie *BierEz* O2v; *Mącz* 184a.

cum inf (1): niech obaczá/ żeć te^{go} łłowká Troyce świętey/ y dekláracyey teyto táiemnice nie z Piłmá wzięli/ na ktorym fie ták dálece łwe rzeczy gruntowác okázuią *WujJud* 44.

cum inf „być” [w tym: kim (1), jakim (1)] (2): Sámuel [...] okázuiie fie być niewinnym we włfem łudu łfráelłkiemu [Cf *MOwił* záš Sámuel do włfyftkiego łudu łfráelłkiego/ Atoż maćie/ zem wálłfe proźby [...] wyfluchał *1.Reg* 12/1] *Leop 1.Reg* 12 arg; *ModrzBaz* 26.

Ze zdaniem przydawkowym orzekającym (2): CzechEp 412; Który się śprzećiwia y wynośi się nád to wŕzytko co zowią Bogiem/ [...] ták iżeby wśiadł w kościele Bożym okázuiąc się iákoby był Bogiem. WujNT 2.Thess 2/4 [idem CzechEp].

W przeciwstawieniu: »okazować się ... myślic« (1): Lapidem ferre altera manu panem ostentare altera, Proverbialiter dixit Plautus, Pięknie się okázowác á zle myflić. Mącz 184a.

Szereg: »wyznawać się i okazować« (1): Wielki to vrząd y ciężkie brzemię ieft/ [...] wyznáwác się y okázowác [se ... profiteri ... ac prae se ferre] być łtrożem Rzeczypospolitey ModrzBaz 26.

Synonimy: 1.d. zjawiać się; e.a. stawiać się; 2. dziać się, trafiać się, trefować się, zjawiać się; 4. chwalić się; 5. opowiedać się, wyznawać się.

Formacje współrdzenne cf KAZAĆ.

Cf OKAZOWANIE, OKAZOWANIE SIĘ, OKAZUJĄCY SIĘ

MM